

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Απάντηση: Δημοκρατία»

Συγγραφή: ΔΡΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Εφαρμογή: ΔΕΣΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Απάντηση: Δημοκρατία

Εφαρμογή σεναρίου

Δεστές Γεώργιος

Δημιουργία σεναρίου

Δρακάκη, Μαρία

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

17^ο Δημοτικό Σχολείο Πειραιά.

Χρονολογία

Από 05-11-2013 έως 19-11-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, ενότητα 1.5 «Η πατρίδα μας γιορτάζει», κεφ. 3 «Για το Πολυτεχνείο»

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Ιστορία

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Μελέτη Περιβάλλοντος

Τεχνολογία

Φυσική Αγωγή

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Θεατρική Αγωγή

Εκπαιδευτικές εκδρομές

Σχολικές γιορτές

Πολιτιστικά προγράμματα

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 13 + διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής,

II. Εικονικός χώρος

Ιστοσελίδα σχολείου, wiki τάξης, επιλεγμένοι ιστότοποι.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Απαιτείται σύμφωνα με τη δημιουργό του σεναρίου μια προϋπάρχουσα κουλτούρα του εκπαιδευτικού ως προς την αξιοποίηση διαφόρων μορφών τέχνης στην παιδαγωγική διαδικασία. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν:

- Εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.
- Εξοικείωση και σύνδεση με το διαδίκτυο.
- Εξοικείωση με βασικά προγράμματα γενικού και εκπαιδευτικού λογισμικού.
- Ικανοποιητικός αριθμός Η/Υ.
- Ύπαρξη προβολέα ή διαδραστικού πίνακα.
- Εξοικείωση με τα ψηφιακά μέσα που προτείνονται

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Δρακάκη Μαρία, Απάντηση: Δημοκρατία, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, 2012.

Το σενάριο αντλεί

Ειρήνη Τζοβλά, 28η Οκτωβρίου, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, 2012.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο εντάσσεται, σύμφωνα με τη δημιουργό της, στα σενάρια άτυπου γραμματισμού και λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο του εορτασμού της Επετείου του

Πολυτεχνείου. Συνδέεται με τις επίκαιρες ενότητες του μαθήματος της Γλώσσας και μπορεί να αντλήσει ώρες και από την Ευέλικτη Ζώνη. Η επεξεργασία της ιστορικής μνήμης έχει εδώ τον χαρακτήρα μιας εισαγωγικής αντιμετώπισης της σχέσης των καλλιτεχνικών γλωσσών και των νέων τεχνολογιών με το υλικό της, και αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός μοντέλου βιωματικής ιστορικής αναζήτησης και αφομοίωσής της. Σκοπός του σεναρίου είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να προσεγγίσουν την Επέτειο του Πολυτεχνείου ως μια ενδιαφέρουσα προσωπική και ταυτόχρονα συλλογική βιωματική διαδρομή αναζήτησης και έκφρασης και όχι ως μονοήμερη εκδήλωση ανάγνωσης κειμένων ή απαγγελίας ποιημάτων ή παρουσίας θεατρικών στιγμιότυπων.

Η τάξη στην οποία εφαρμόστηκε το σενάριο δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένη, ούτε με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία ούτε με τα βασικά ψηφιακά μέσα που προτείνονται από τη συντάκτριά του. Ο βαθμός εξοικείωσής τους με τα τεχνολογικά εργαλεία είναι χαμηλός, αλλά ανταποκρίνονται πολύ γρήγορα στις απαιτήσεις των σύγχρονων εκπαιδευτικών τεχνολογικών εργαλείων.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο στηρίχτηκε στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες και αξιοποιώντας την ενεργητική και ανακαλυπτική μάθηση, προσπάθησαν να αποτυπώσουν τα νοήματα των επίκαιρων ενοτήτων της 17ης Νοέμβρη με διαφορετικούς τρόπους και να τα αποδώσουν μέσα από διαφορετικές καλλιτεχνικές εκφάνσεις. Διαβασαν, δηλαδή, τα σχετικά κείμενα που υπάρχουν στο βιβλίο *Γλώσσα Γ' Δημοτικού* για το Πολυτεχνείο (σσ. 83-84) και αποφάσισαν με την παρότρυνση του εκπαιδευτικού να επιλέξουν την Επέτειο του Πολυτεχνείου ως ένα από τα θέματα με το οποίο θα ασχοληθούν στην Ευέλικτη Ζώνη. Ο στόχος

διαφοροποιήθηκε από τον αρχικό όσον αφορά την παρουσίαση στην κεντρική εκδήλωση του σχολείου και όλες οι τελικές δραστηριότητες ανέβηκαν στο [wiki της τάξης](#). Το ζητούμενο ήταν η αλλαγή της λογικής στην αναζήτηση των πηγών και η δημιουργική συμμετοχή των μαθητών στην περίοδο προετοιμασίας της επετειακής εκδήλωσης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Το σκεπτικό του συγκεκριμένου σεναρίου είναι οι μαθητές να επιχειρήσουν να απαντήσουν στις επιστολές της ταινίας με γραπτό λόγο, υποδυόμενοι –ανά ομάδα– τον ρόλο του αποδέκτη των επιστολών εκείνης της εποχής, συνειδητοποιώντας έτσι τον επικοινωνιακό ρόλο της γλώσσας. Μέσα από αυτή τους την απάντηση θα διαμορφώσουν, αξιοποιώντας ψηφιακά μέσα, εικόνες δημοκρατίας με τη δική τους σφραγίδα οι οποίες θα αποτελέσουν το μοτίβο της τελικής μορφής των παραγόμενων εργασιών. Οι «μορφές» δημοκρατίας θα αποτελέσουν, δηλαδή, τον κορμό της παρουσίασης που θα έχει τον τίτλο «ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» και θα είναι στην ουσία το ζητούμενο της γενιάς του Πολυτεχνείου και η απάντηση του αγώνα τους ενάντια στη δικτατορία.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να αντλήσουν πληροφορίες για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου από μια σύγχρονη οπτικοακουστική δημιουργία της εκπαιδευτικής τηλεόρασης·
- να προσεγγίσουν ψηφιακές πηγές που αξιοποιούν ποικίλες μορφές τέχνης·
- να αναδείξουν λέξεις-κλειδιά που σχετίζονται με τους αγώνες του Πολυτεχνείου·
- να αποσαφηνίσουν τις έννοιες ‘δικτατορία’-‘δημοκρατία’·

- να προσεγγίσουν ποικίλες μορφές καλλιτεχνικής δημιουργίας ως μέσα δημιουργικής και πολυδιάστατης έκφρασης·
- να εξοικειωθούν με την εργασία σε ομάδες, τη σύνθεση και τη συλλογική έκφραση·
- να βιώσουν μια αλληλοδραστική διαδικασία μάθησης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να επιλέξουν κριτικά τα στοιχεία που θα χρησιμοποιήσουν σε μια πολυτροπική παρουσίαση·
- να έρθουν σε επαφή με δημιουργίες ελλήνων λογοτεχνών·
- να εξοικειωθούν με τις προϋποθέσεις σύνταξης μιας επιστολής και με τα κριτήρια αξιολόγησής της·
- να συνειδητοποιήσουν τον επικοινωνιακό χαρακτήρα μιας επιστολής·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να συνειδητοποιήσουν τη λειτουργικότητα του γραπτού και προφορικού λόγου·
- να πλαισιώσουν επικοινωνιακά τον λόγο με την αξιοποίηση έργων τέχνης·
- να εξοικειωθούν με την ιστορική αφήγηση·
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο και να εκφραστούν.

Γραμματισμοί

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να γνωρίσουν τους εννοιολογικούς χάρτες και το λογισμικό indpration·
- να εξοικειωθούν με το πρόγραμμα του επεξεργαστή κειμένου και της εικόνας·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στο εσωτερικό ιστότοπου·

- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση σε λογοτεχνικές και γλωσσικές ψηφιακές βάσεις δεδομένων·
- να οργανώνουν πρωτότυπες παρουσιάσεις σε κοινό αξιοποιώντας με δημιουργικότητα και φαντασία σύγχρονα εργαλεία των ΤΠΕ·
- να εξοικειωθούν με ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας εικονογραφημένης ιστορίας·
- να εξοικειωθούν με την αντιγραφή/διαγραφή/επικόλληση κειμένου και εικόνας·
- να αναπτύξουν δεξιότητες οπτικού εγγραμματισμού·
- να προσεγγίσουν τον μηχανισμό της οπτικοακουστικής αφήγησης·
- να εξοικειωθούν με το web 2.0 εργαλείο συνεργατικής μάθησης wiki.

Διδακτικές πρακτικές

Καθοδηγούμενη ανακάλυψη αξιοποιώντας την φθίνουσα αυτοκαθοδήγηση

Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Εργασία σε ολομέλεια, σε ομάδες και ατομικής εργασίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία στάθηκε η επικείμενη γιορτή της 17ης Νοεμβρίου, η οποία θα λάβαινε χώρα στο σχολείο. Προβλήθηκε το σχετικό δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ με τίτλο «[Γράμματα στο μέλλον](#)», το οποίο δεν βρέθηκε στον σύνδεσμο της εκπαιδευτικής τηλεόρασης αλλά στο youtube. Πρόκειται για ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ που με έναν σύγχρονο τρόπο αναφέρεται στα γεγονότα του Πολυτεχνείου του 1973. Ένας νέος βρίσκει τυχαία ξεχασμένα γράμματα της μητέρας του από τις μέρες της εξέγερσης και μέσα από αυτά βιώνει μια πρωτόγνωρη συγκίνηση. Έτσι μέσω της

αφήγησης ενός τρίτου προσώπου και το συνδυασμό του με εικόνα και ντοκουμέντα της εποχής, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με μια μορφή πολυτροπικής αφήγησης, η οποία αξιοποιήθηκε για την εξερεύνηση των γεγονότων.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα στην προσέγγιση επετειακών ενοτήτων και συγκεκριμένα της Επετείου του Πολυτεχνείου. Επιπλέον, το σενάριο, σύμφωνα με τα νέα πιλοτικά προγράμματα σπουδών για το επιστημονικό πεδίο Τέχνες-Πολιτισμός, επιχειρεί με την αξιοποίηση των ΤΠΕ να επιστρατεύσει διάφορες μορφές τέχνης για την έκφραση των μαθητών και να τους ευαισθητοποιήσει στους εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας που στηρίζονται στην καλλιτεχνική έκφραση. Έτσι, προτείνονται δραστηριότητες με ερεθίσματα από τα εικαστικά, τη μουσική, τη λογοτεχνία, την οπτικοακουστική έκφραση με στόχο την κατανόηση των μηχανισμών υποκειμενικής ανάγνωσης που διέπουν καθοριστικά την πρόσληψη κάθε έργου τέχνης, αλλά και την αναζήτηση ευκαιριών για απόλαυση που αντλείται από τις τέχνες. Επίσης επιδιώκεται η ανάδειξη της σύνδεσης κάθε μορφής καλλιτεχνικής έκφρασης με τις κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες κάθε καλλιτέχνης λειτουργεί και αναπόφευκτα ενσωματώνει στο έργο του.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιήθηκαν επιλεγμένοι ιστότοποι του [Μουσείου Παιδικής Τέχνης](#), του [Εθνικού Κέντρου Βιβλίου](#), της [Λογοτεχνικής Τράπεζας Δεδομένων](#), ηλεκτρονικών λεξικών, το ελεύθερο λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης inspiration και εικονογράφησης παραμυθιού [Storybird](#). Επίσης επιλεγμένα video από το [YouTube](#) και το web 2.0 εργαλείο [wiki](#).

Κείμενα

Χρησιμοποιήθηκαν τα κείμενα και το υλικό που είχαν προβλεφτεί από τη δημιουργό του σεναρίου (εκτός από το «[Hudle](#)», χορογραφία του Simone Forti, από την 6η Biennale Σύγχρονης Τέχνης του Βερολίνου, 1961).

Κείμενα

«Ρωμοσύνη» του Γιάννη Ρίτσου από <http://www.snhell.gr>

Οπτικοακουστικό υλικό

«[Γράμματα στο μέλλον](#)», ντοκιμαντέρ από την εκπαιδευτική τηλεόραση.

«[Η μελαγχολία της ευτυχίας](#)» του Μάνου Χατζιδάκη εμπλουτισμένη με εικόνες έργων του Ισπανού ζωγράφου Χουάν Μιρό (1893-1983).

«Η πινακοθήκη του Γαΐτη – Εργαλεία έμπνευσης για έναν έξυπνο ...τύπο», Μουσειοσκευή του Μουσείου Σχολικής Ζωής, Σύλλογος Φίλων του Μουσείου (βλ. συνοδευτικό υλικό).

«[Χρωματοϊστορίες Γιάννης Γαΐτης](#)», βίντεο.

Ιστοσελίδες

<http://www.childrensartmuseum.gr/> Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης.

www.mikrosanagnostis.gr

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

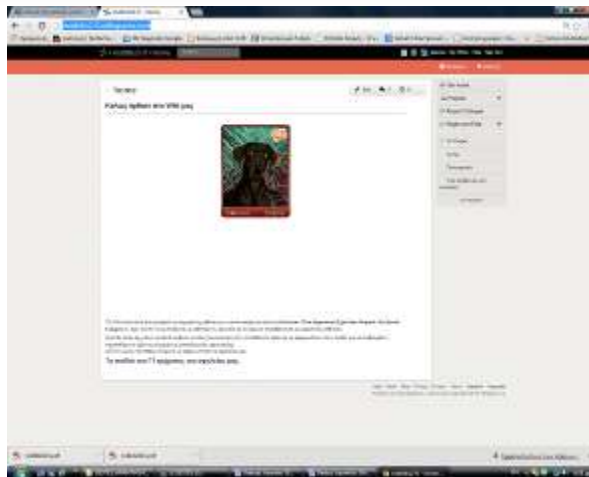
Ολομέλεια — ομάδες – ολομέλεια

Η πραγμάτευση του θέματος ξεκίνησε με την προβολή του ντοκιμαντέρ «[Γράμματα στο μέλλον](#)». Ακολούθησε συζήτηση, για να ανιχνευτεί η προϋπάρχουσα γνώση.

Οι μαθητές/-τριες φάνηκε να έχουν μια συγκεχυμένη εικόνα για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου: «έγινε πόλεμος», «πολεμήσαμε», «έγινε μάχη», «έγινε επανάσταση», ήταν μερικές από τις αιτιολογίες των μαθητών για το τι έγινε στο Πολυτεχνείο. Στη συνέχεια διαβάσαμε κι επεξεργαστήκαμε τα κείμενα-πηγές του εγχειριδίου. Ένα τυχαίο γεγονός βοήθησε την προσπάθεια κατανόησης των παιδιών. Λόγω ξαφνικής απουσίας του δασκάλου της ΣΤ΄ Τάξης, βρέθηκαν μαζί μας στο μάθημα πέντε μαθητές της παραπάνω τάξης. Καθένας από αυτούς μπήκε σε μια ομάδα και λειτούργησε υποστηρικτικά στην επεξεργασία και κατανόηση της ταινίας. Η συνεισφορά τους ήταν σημαντική και η συνεργασία με τα παιδιά της Γ΄ Τάξης σχεδόν άψογη. Προσπαθήσαμε να αναδείξουμε το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο, συζητήσαμε για έννοιες όπως 'δικτατορία' και 'δημοκρατία'. Αναζητήσαμε τις λέξεις *δημοκρατία – δημοκρατικός & δικτατορία – δικτατορικός* στο [Ηλεκτρονικό λεξικό](#), βρήκαμε συνώνυμες τους λέξεις και προσπαθήσαμε να κατανοήσουμε τις έννοιες. Οι έννοιες αυτές ήταν δύσκολες για την αντιληπτική ικανότητα των παιδιών.

Για να αντιληφθούν καλύτερα τα γεγονότα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου ετοιμάστηκε από τον εφαρμοστή του σεναρίου ένα web 2.0 εργαλείο συνεργατικής μάθησης ([wiki](#)). Ζητήθηκε από τα παιδιά να γράψουν την ηλεκτρονική του διεύθυνση στον φυλλομετρητή τους και να το προσθέσουν στη γραμμή των σελιδοδεικτών. Η ιδέα της ηλεκτρονικής τάξης είχε συζητηθεί σε προηγούμενες διδακτικές ενότητες, άρεσε ιδιαίτερα στα παιδιά και αξιοποιήθηκε στην εφαρμογή του τρέχοντος σεναρίου.

Το περιβάλλον του wiki μας ήταν ιδιαίτερα ελκυστικό, εντυπωσιάστηκαν περισσότερο με τα ζωάκια που έκαναν την εισαγωγή (αξιοποιήθηκε για τον λόγο αυτό το [voki](#)) κι ενθουσιάστηκαν περισσότερο με την ιδέα να γράψουν και να αναρτήσουν τις δικές τους εργασίες. Τους ζητήθηκε να επιλέξουν το μενού με τη λέξη [Πολυτεχνείο](#). Στη σελίδα αυτή μπορούσε η κάθε ομάδα στον δικό της Η/Υ να δει ξανά την ταινία «Γράμματα στο μέλλον» και να απαντήσουν τα παιδιά το φύλλο εργασίας: [«ΕΞΕΡΕΥΝΩ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΕΠΟΧΗ»](#), το οποίο ετοιμάστηκε από τον εφαρμοστή του σεναρίου και ανέβηκε στο wiki.

Επειδή η τάξη στην οποία εφαρμόστηκε το σενάριο δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένη με τα εργαλεία της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, κρίθηκε προτιμότερο να εκτυπωθεί το φύλλο εργασίας και να δοθεί στην κάθε ομάδα για να συμπληρωθεί με

Ο χρόνος, φυσικά, του πρώτου δώρου δεν έφτασε για να ολοκληρώσουν την εργασία τους και αξιοποιήθηκε άλλη μια ώρα από την Ευέλικτη ζώνη. Οι ομάδες παρουσίασαν τις απαντήσεις στους στην ολομέλεια, σημειώθηκαν και συμπληρώθηκαν οι παρατηρήσεις που έγιναν στην κάθε ομάδα.

3η & 4η διδακτική ώρα

Ομάδες

Στην αρχή του δεύτερου δώρου έγινε η ανακατανομή των ομάδων και η οριοθέτηση της εργασίας των μαθητών.

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε πέντε ομάδες, ενώ το αρχικό σενάριο προέβλεπε επτά. Επειδή η τάξη έχει 16 παιδιά, κρίθηκε σκόπιμο να δημιουργηθούν ομάδες οι οποίες θα είχαν τουλάχιστον 3 μέλη η καθεμία. Δεν έγιναν η Γ΄ ομάδα των χορευτών και η ΣΤ΄ ομάδα των συγγραφέων του αρχικού σεναρίου. Η ομάδα των χορευτών απορρίφθηκε διότι οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με τη συγκεκριμένη καλλιτεχνική έκφραση και η ομάδα των συγγραφέων δεν συστάθηκε διότι δεν ίσχυαν οι υπερσύνδεσμοι της αντίστοιχης δραστηριότητας, οι οποίοι ήταν στο αρχικό σενάριο και δεν μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε τις δραστηριότητες που είχαν προβλεφθεί από τη συντάκτρια του σεναρίου.

Για να γίνει βιωματικά η ανακατανομή των ομάδων, αφέθηκαν στο δάπεδο της τάξης 5 καρτέλες με το εξής περιεχόμενο: ένα ποίημα, μια παιδική ζωγραφική, μια μοντέρνα ζωγραφική, ένα μουσικό όργανο, και μια εικονογραφημένη ιστορία. Οι μαθητές επέλεξαν μια καρτέλα και με αυτόν τον τρόπο διαμορφώθηκαν οι πέντε ομάδες. Εξηγήθηκε πως η εργασία θα γίνει κυρίως με βάση τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (Η/Υ, διαδίκτυο, λογισμικά) και συμφωνήσαμε σε δύο δώρα την εβδομάδα κατά τα οποία οι ομάδες θα δούλευαν τα θέματά τους στο εργαστήριο των Η/Υ. Στην

επιφάνεια εργασίας διαμορφώθηκε φάκελος στον οποίο θα αποθήκευαν τις εργασίες τους. Επίσης, ετοιμάστηκε ένα Project από τον εφαρμοστή του σεναρίου, το οποίο ανέβηκε στο [wiki](#) και το οποίο περιείχε την αποστολή της κάθε ομάδας. Δημιουργήθηκαν, επίσης, πέντε μέλη (members) και δόθηκε σε κάθε ομάδα ένα χαρτάκι με το όνομα χρήστη, κωδικούς πρόσβασης και email, για να μπορούν να εργαστούν στο wiki (ενδεικτικός λογαριασμός: user: omada_a, pass: 12345a). Για πρώτη φορά οι μαθητές έρχονταν σε επαφή με τέτοιο περιβάλλον, ενθουσιάστηκαν με τη δυνατότητα να τους παραχωρείται πρόσβαση σε ένα εργαλείο συνεργατικής μάθησης, αλλά χρειάστηκαν τη βοήθεια του δασκάλου για να πραγματοποιήσουν με επιτυχία την εγγραφή τους.

Τέλος, εξηγήθηκε η αποστολή της κάθε ομάδας: η κάθε ομάδα ανέλαβε: α) να γράψει ένα γράμμα-απάντηση στις επιστολές της Δήμητρας, στο οποίο θα αναφέρει την κατάσταση στην Ελλάδα σήμερα και β) να οπτικοποιήσει μια ή περισσότερες λέξεις-κλειδιά που θα παρέπεμπαν στην έννοια της ‘δημοκρατίας’, ανάλογα με το όνομα της ομάδας. Το τελικό προϊόν των ομάδων θα ήταν αντίστοιχα ποίημα, ζωγραφιά, κολάζ, ένα μελοποιημένο κομμάτι και μια εικονογραφημένη ιστορία. Αποφασίστηκε να ασχοληθούμε πρώτα με το (β) σκέλος της αποστολής και να αφήσουμε την επιστολή για το τέλος.

5η–8η διδακτική ώρα

Ομάδες

Το δύο αυτά δίωρα αξιοποιήθηκαν για την εργασία των ομάδων. Η κάθε ομάδα χρησιμοποίησε το wiki και τους κωδικούς που τους δόθηκαν για να διεκπεραιώσει την εργασία της. Εκεί βρήκαν τα φύλλα εργασίας που είχαν σχεδιαστεί από τη συντάκτρια του σεναρίου με μικρές παραλλαγές.

Η πρώτη ομάδα (των ποιητών) επισκέφτηκε το *Ανθολόγιο Αναγνώσεων* και τη διεύθυνση του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού (<http://www.snhell.gr>), επέλεξαν το ποίημα «Ρωμιούσνη» του Γιάννη Ρίτσου (βλ. φύλλο εργασίας 6). Άκουσαν την απαγγελία του από τον δημιουργό-ποιητή. Η δυνατότητα να ακούν το ποίημα τα ενθουσίασε και τα βοήθησε ιδιαίτερα στην ανάγνωσή του. Στη συνέχεια το ξαναδιάβασαν σιωπηρά και προσπάθησαν να κατανοήσουν το περιεχόμενό του. Διαπιστώθηκε πως ήταν πολύ μακριά από τις αντιληπτικές δυνατότητές τους. Δεν μπόρεσαν να αποκωδικοποιήσουν τα μηνύματά του, παρά τη βοήθεια από πλευράς του δασκάλου-εφαρμοστή του σεναρίου. Ωστόσο, απόλαυσαν την απαγγελία του. Έπειτα, εντόπισαν τις λέξεις που τους έκαναν περισσότερο εντύπωση κι εκείνες που επαναλαμβάνονταν πιο συχνά. Με «αντιγραφή» κι «επικόλληση» τις τοποθέτησαν σε ένα αρχείο word, συζήτησαν τη συνάφειά τους με την έννοια ‘δημοκρατία’ και με την εφαρμογή tagxedo έφτιαξαν σύννεφα λέξεων, οπτικοποιώντας το ποίημα του Γ. Ρίτσου. Ένα παιδί αναγνώρισε το σήμα της ειρήνης και το οποίο επέλεξαν.

Η αποστολή της δεύτερης ομάδας ήταν να επισκεφτεί το Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης μέσα από τη διεύθυνση www.mikrosanagnostis.gr και να επιλέξει δημιουργίες παιδιών εμπνευσμένες από την πολιτιστική κληρονομιά που πιστεύουν ότι υποστηρίζουν αξίες ενός δημοκρατικού περιβάλλοντος. Δυστυχώς τις ημέρες εφαρμογής του σεναρίου η ιστοσελίδα αυτή δεν ήταν διαθέσιμη.

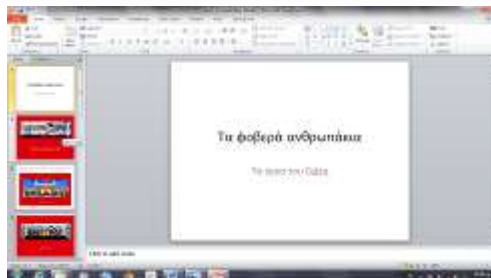
Για τον λόγο αυτό ζητήθηκε να βρουν εικόνες στη μηχανή αναζήτησης google, πληκτρολογώντας τη φράση «[Πολυτεχνείο παιδικές ζωγραφιές](#)». Επέλεξαν τις ζωγραφιές που τους άρεσαν, τις αποθήκευσαν σε έναν φάκελο και με το Movie Maker ετοίμασαν μια [μικρή ταινία](#) με τις ζωγραφιές που επέλεξαν.

Η τρίτη ομάδα ομάδα (των μουσικών) επισκέφτηκε το YouTube και παρακολούθησε το video «[Η μελαγχολία της ευτυχίας](#)» του Μάνου Χατζιδάκη εμπλουτισμένο με εικόνες έργων του ισπανού ζωγράφου Χουάν Μιρό (1893-1983). Τους ζητήθηκε να παρακολουθήσουν αρκετές φορές την ταινία και να αιτιολογήσουν τον τίτλο της. Με τη βοήθεια του δασκάλου προσπαθήσαμε να αντιληφθούμε τη σημασία της αντίθεσης των λέξεων στην παραπάνω φράση: «...θα μπορούσε, δηλαδή, να είναι κάποιος μελαγχολικός κι ευτυχισμένος ταυτόχρονα». Ο Γιάννης που θα διάβαζε τα γράμματα της Δήμητρας θα μπορούσε να ήταν κάπως έτσι; Τα παιδιά αιτιολόγησαν πως ο Γιάννης θα μπορούσε να νιώθει μελαγχολία διότι ήταν μακριά από τους φίλους του, αλλά κι ευτυχία διότι μαθαίνει τα νέα τους και διαπιστώνει πως αγωνίζονται όπως κι εκείνος θα ήθελε. Ωστόσο, δεν μπόρεσαν να αποτυπώσουν το ανάλογο ύφος στην επιστολή που συνέταξαν, ούτε κατέστη δυνατό να παράξουν

κάποιο αυτοσχέδιο μουσικό κομμάτι με αντοίστιχο ύφος. Φάνηκε, δηλαδή, πως δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί εκείνο που είχε προβλεφθεί στο αρχικό σενάριο.

Η τέταρτη ομάδα (των σύγχρονων ζωγράφων) γνώρισε τον ζωγράφο Γιάννη Γαΐτη. Παρακολούθησε από το Youtube το σύντομο video [«Χρωματοϊστορίες Γιάννης Γαΐτης»](#), το οποίο παρουσιάζει τους κυριότερους σταθμούς στην καλλιτεχνική διαδρομή του ζωγράφου. Προσπάθησε κι αυτή να αποκωδικοποιήσει τα μηνύματά του και δυσκολεύτηκε ιδιαίτερα. Δεν μπόρεσε να αντιληφθεί την αναφορά στο Πολυτεχνείο, χρειάστηκε η καθοδήγηση του δασκάλου για να κατανοηθεί το μήνυμα της συλλογικότητας που αποπνέουν τα έργα του. Ζητήθηκε να προσέξουν τις κυρίαρχες φιγούρες και το μοτίβο της επανάληψης. Διαπίστωσαν πως υπάρχουν ανθρωπάκια ακίνητα τις περισσότερες φορές αλλά στη συμβολική τους αξία δυσκολεύτηκαν ιδιαίτερα. Η αξία της συλλογικότητας και της ομάδας αναδείχτηκε με τη βοήθεια του δασκάλου. Στη συνέχεια άνοιξαν το pdf αρχείο που περιέχει τα έργα του, το οποίο προτεινόταν στο αρχικό σενάριο –και είχε μπει στον φάκελό τους– τους ζητήθηκε να διαλέξουν κάποιες σελίδες από εκείνα τα έργα που τους άρεσαν, τις οποίες και σημείωσαν σε ένα φύλλο χαρτί. Ο δάσκαλος, στη συνέχεια, έδειξε πως μπορούμε να τοποθετήσουμε τις σελίδες αυτές σε ένα πρόγραμμα προβολής και παρουσίασης PowerPoint. Η πρώτη επίδειξη έγινε από τον δάσκαλο και οι υπόλοιπες από τα παιδιά: Με την επιλογή «Print Screen» από το πληκτρολόγιο, επέλεξαν τα έργα των σελίδων που τους άρεσαν και είχαν σημειώσει στο χαρτί, με την επικόλληση τοποθετήθηκαν σε ένα αρχείο PowerPoint και με την επιλογή της εικόνας (κάνοντας διπλό κλικ πάνω της), με το κουμπί «Περικοπή» επιλέχθηκε η περιοχή της εικόνας της ζωγραφιάς του Γαΐτη μόνο. Οι μαθητές το αντιλήφθηκαν γρήγορα κι ετοίμασαν την παρουσίασή τους.

Αποθήκευσαν το αρχείο στον φάκελό τους κι έπειτα ασχολήθηκαν με τη μορφοποίηση της παρουσιάσής του. Χρειάστηκε η βοήθεια του δασκάλου, τόσο για να μεγαλώσουμε τις εικόνες, ώστε να καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της διαφάνειας, όσο και για να επεξεργαστούν ποικίλες μορφές εναλλαγής των διαφανειών. Τοποθέτησαν διαφορετικό τρόπο εναλλαγής της κάθε διαφάνειας κι ενθουσιάστηκαν ιδιαίτερα με αυτή τη δυνατότητα. Στην τελευταία διαφάνεια έγραψαν τα ονόματά τους.

Η πέμπτη ομάδα (των εικονογράφων) ανέλαβε να φτιάξει μια ιστορία στο περιβάλλον Storybird η οποία θα έχει σχέση με τη δημοκρατία. Χρειάστηκαν αρκετή βοήθεια αρχικά για να γνωρίσουν το περιβάλλον το οποίο τους ήταν παντελώς άγνωστο. Η αρχική εγγραφή στο περιβάλλον έγινε από τον δάσκαλο. Χρησιμοποιήθηκαν οι κωδικοί του εφαρμοστή του σεναρίου. Εξοικειώθηκαν γρήγορα, εντυπωσιάστηκαν από τις δυνατότητές του και χάρηκαν ιδιαίτερα με την ιδέα της δημιουργίας της δικής τους ιστορίας. Το φύλλο εργασίας με τις αναλυτικές οδηγίες που είχε δημιουργηθεί από τον σχεδιαστή του σεναρίου βοήθησε ιδιαίτερα. Τα παιδιά διάλεξαν το ύφος της εικονογράφησης του παραμυθιού και ξεκίνησαν να γράφουν την ιστορία τους. Παρασύρθηκαν, ωστόσο, από τις εικόνες, με αποτέλεσμα το παραμύθι τους να βασίζεται στις εικόνες. Περιέγραφαν, δηλαδή, τις εικόνες που έβλεπαν χωρίς να έχουν στον νου τους το βασικό λόγο δημιουργίας του παραμυθιού. Χρειάστηκε ξανά η «επέμβαση» του δασκάλου για να επανέλθει η δημιουργία στον αρχικό της στόχο. Αναδείχθηκε, επίσης, η δυσκολία τους στην παραγωγή αφηγηματικού λόγου, καθώς και η δυσκολία τους στην πληκτρολόγηση του κειμένου.

Η ομάδα αργούσε ιδιαίτερα στην πληκρολόγηση, αφιέρωναν πολύ χρόνο στη μορφή των γραμμάτων και, στη θέση τους, η δυναμική του εργαλείου και οι εικόνες τους παρέσυραν, έγραψαν κι έσβησαν φύλλα, με αποτέλεσμα να μην μπορέσουν να ολοκληρώσουν το παραμύθι τους.

9η & 10η διδακτική ώρα

Ολομέλεια

Η κάθε ομάδα παρουσίασε στην ολομέλεια την δική της εικαστική απάντηση την οποία δημιούργησε με βάση το σενάριο, εξήγησε την αποστολή της, τις οδηγίες που είχε στο σχετικό φύλλο εργασίας και παρουσίασε το τελικό προϊόν. Ζητήθηκε από όλα τα παιδιά να σχολιάσουν την απάντηση της κάθε ομάδας και να ρωτήσουν οτιδήποτε σχετικό με τη δημιουργία τους. Ο δάσκαλος υπήρξε κι εδώ αρωγός και καθοδηγητής, χρειάστηκε να κάνει βοηθητικές ερωτήσεις για να βοηθήσει στην κατανόηση και τον συμβολισμό των παραγόμενων έργων. Εκείνο που άρεσε ιδιαίτερα ήταν το αποτέλεσμα την ομάδας των εικονογράφων. Τους κέρδισε, δηλαδή, το εργαλείο, το οποίο ήταν πραγματικά εντυπωσιακό, αλλά όταν συζητήθηκε το νόημα της ιστορίας διαπίστωσαν πως δεν είχε σχέση με την αρχική τους αποστολή. Ωστόσο, όλες οι ομάδες εκδήλωσαν την επιθυμία τους να φτιάξουν κι αυτές μια παρόμοια ιστορία. Κρίθηκε αξιόλογη ευκαιρία για να φτιάξουμε το δικό μας ομαδικό παραμύθι. Δόθηκε η υπόσχεση πως θα έχουν αυτή τη δυνατότητα σε επόμενα μαθήματα (στο στάδιο της αξιολόγησης). Για την εικαστική αποτύπωση των μηνυμάτων του Πολυτεχνείου αξιοποιήσαμε ένα δίωρο από την ώρα των Εικαστικών κατά το οποίο τα παιδιά δημιούργησαν το παρακάτω κολάζ, με τη βοήθεια της αντίστοιχης καθηγήτριας. Αναρτήσαμε το κολάζ αυτό στον πίνακα ανακοινώσεων της αίθουσας εκδηλώσεων.

11η & 12η διδακτική ώρα

Ομάδες

Στην αρχή του βου δώρου ασχοληθήκαμε την επιστολή. Προβλήθηκε στον διαδραστικό το [φύλλο εργασίας 1](#) και ζητήθηκε από τα παιδιά να ξαναδούν και να ακούσουν την πρώτη επιστολή της ταινίας «[Γράμματα στο μέλλον](#)». Έπειτα, αξιολογήσαμε ομαδικά την επιστολή με βάση το παραπάνω φύλλο εργασίας. Προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε τα δομικά σημεία της επιστολής και τον επικοινωνιακό της χαρακτήρα. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα επισκέφθηκε το wiki μας και το μενού «[Πώς γράφουμε μια επιστολή](#)». Αναλύσαμε τα δομικά στοιχεία της επιστολής, μελετήσαμε κι εξηγήσαμε το [φύλλο εργασίας Β: Γράφω μια επιστολή](#), το οποίο δόθηκε κι εκτυπωμένο. Οι οδηγίες που ήταν στο φύλλο εργασίας ήταν οι εξής: «Γράφω μια επιστολή-απάντηση στη Δήμητρα για να της εξηγήσω πως είναι τα πράγματα στην Ελλάδα, 40 χρόνια μετά τα γεγονότα του Πολυτεχνείου. Θυμηθείτε πως η Δήμητρα έζησε τα γεγονότα, μας έγραψε γι' αυτά κι εμείς θα της γράψουμε ένα γράμμα-απάντηση. Μπορούμε να αναφέρουμε το πολίτευμά μας, την κατάσταση στη χώρα και τα συναισθήματά μας. (Μπορείτε να δείτε ξανά την ταινία με τις επιστολές στη διεύθυνση: <http://mathitis2-0.wikispaces.com/>, επιλέγοντας από το δεξιά στήλη το μενού «Πολυτεχνείο»»).

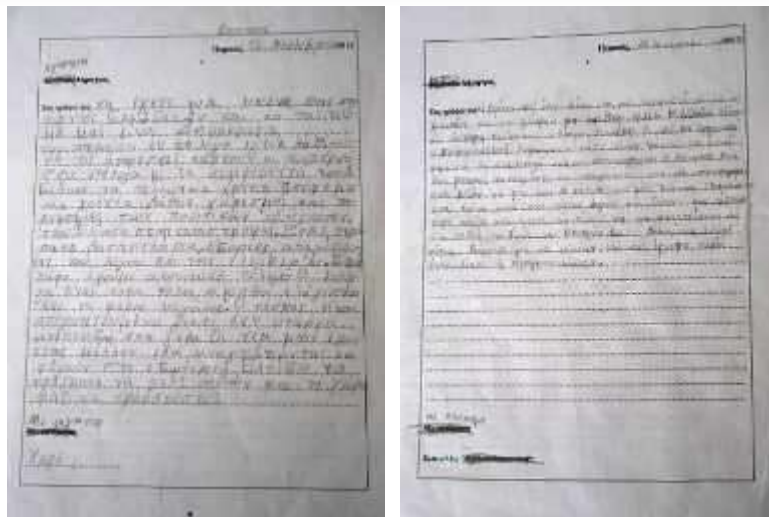

Οι μαθητές ξεκίνησαν να γράφουν την επιστολή. Κρίθηκε όμως σκόπιμο από τον εφαρμοστή του σεναρίου, η συγγραφή της επιστολής να γίνει στο σπίτι με τη βοήθεια των γονέων τους. Ο στόχος ήταν καθαρά επικοινωνιακός: να δοθεί, δηλαδή, η ευκαιρία να πραγματευτούν ένα θέμα, το οποίο περιείχε δύσκολες για τα παιδιά έννοιες σε συνεργασία με τους γονείς τους, να συζητήσουν, να συνεργαστούν και να γράψουν μαζί την οικογενειακή τους απάντηση στη Δήμητρα, 40 χρόνια μετά το Πολυτεχνείο.

13η & 14η διδακτική ώρα

Ολομέλεια

Κάθε παιδί διάβασε τη δική του επιστολή-απάντηση και αξιολογήθηκε με βάση το [φύλλο εργασίας 1](#). Επειδή διαπιστώθηκε από το ύφος και το λεξιλόγιο πως σε μερικές περιπτώσεις η βοήθεια των γονέων ήταν περισσότερη από το επιθυμητό, ζητήθηκε από τους μαθητές αμέσως μετά την ανάγνωσή τους να συμπληρώσουν τη δική τους αυτοαξιολόγηση στον διαδραστικό. Στη σαφήνεια υπήρχε χαμηλή βαθμολογία και πολύ καλύτερη στη δομή. Δεν σταθήκαμε ιδιαίτερα στα νοήματα και τις διαφορετικές απόψεις που εκφράστηκαν. Φάνηκε πως τα περισσότερα παιδιά κατανόησαν τα δομικά στοιχεία της επιστολής, τις προϋποθέσεις σύνταξής της, τα κριτήρια αξιολόγησής της και τον επικοινωνιακό της χαρακτήρα.

15η & 16η διδακτική ώρα

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση αφιερώθηκε ένα ακόμη δίωρο. Μετά τη γιορτή του Πολυτεχνείου, βρεθήκαμε με τις ομάδες στο εργαστήριο των Η/Υ. Παρουσιάστηκε στον διαδραστικό ένας ημιδομημένος εννοιολογικός χάρτης, φτιαγμένος στο λογισμικό inspiration. Οι μαθητές –ένας από κάθε ομάδα– συμπλήρωσαν στον πίνακα τους «φίλους της δημοκρατίας». Τέτοιες λέξεις είχαν αναδυθεί από όλη τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου.

Τα παιδιά συμπλήρωσαν τον εννοιολογικό χάρτη ...

και ανέλαβαν την τελευταία τους αποστολή: με τις λέξεις αυτές έπρεπε να συγγράψουμε όλοι μαζί ένα παραμύθι. Συζητήσαμε τον τίτλο, τους ήρωες και την πλοκή του παραμυθιού. Οι ήρωες θα ήταν οι λέξεις του παραπάνω εννοιολογικού χάρτη και η υπόθεση ήταν πως η Δημοκρατία χάθηκε και οι φίλοι τους ψάχνουν να τη βρουν. Η κάθε ομάδα ανέλαβε από έναν «φίλο» κι άρχισε η συγγραφή του παραμυθιού. Προβλήθηκε από τον εφαρμοστή του σεναρίου η εικονογραφημένη ιστορία της ομάδας των εικονογράφων — στο περιβάλλον storybird. Εξηγήθηκε στους μαθητές πως η κάθε ομάδα θα αποφάσιζε για το τι θα γράψει και ποια εικόνα θα πλαισίωνε το κείμενο. Η συγγραφή στο περιβάλλον έγινε με τη βοήθεια του δασκάλου. Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν το κομμάτι της ιστορίας που ανέλαβαν, ανέβαινε ένας εκπρόσωπός της στον διαδραστικό, ανακοίνωνε στις υπόλοιπες ομάδες την πλοκή της ιστορίας, διάλεγε μια εικόνα και την τοποθετούσε σε κενή σελίδα στο storybird και ο δάσκαλος έγραφε το κείμενο.

Τέλος, οι εργασίες των ομάδων ανέβηκαν με τη βοήθεια του δασκάλου κι εφαρμοστή του σεναρίου στο [wiki της τάξης μας](#).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τα φύλλα δραστηριοτήτων ήταν αυτά που υπήρχαν στο αρχικό σενάριο της συντάκτριας του σεναρίου και συμπληρώθηκαν από τον εφαρμοστή του σεναρίου άλλα δύο φύλλα εργασίας. Όλα τα φύλλα είναι διαθέσιμα στο [wiki της τάξης](#).

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

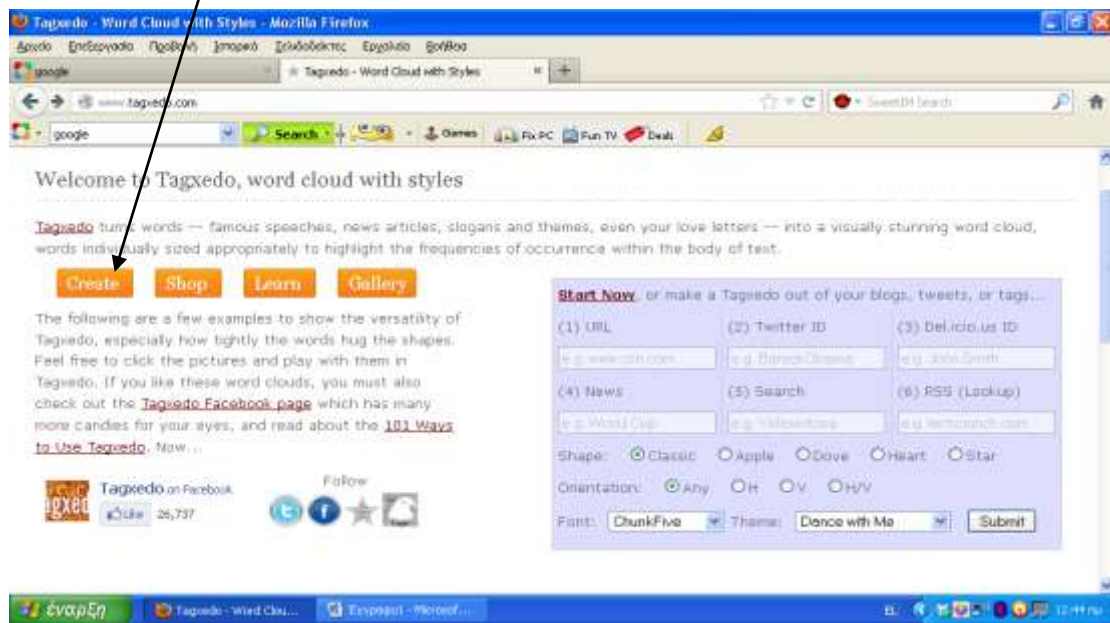
Ακούστε προσεκτικά την ανάγνωση της επιστολής από τον πρωταγωνιστή του ντοκιμαντέρ. Φανταστείτε ότι είστε ο αποδέκτης της επιστολής αυτής. Γράψτε την απάντησή σας με βάση τα παρακάτω χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια φιλική επιστολή και αξιολογήστε το αποτέλεσμα της ομάδας σας μετά τη σύνθεση των προτάσεων με τους βαθμούς 1 έως 4 (με το 4 ως άριστα).

Χαρακτηριστικά	1	2	3	4
μιας φιλικής επιστολής				
σαφήνεια				
πληρότητα				
συνοχή				
πληροφορίες				
λόγοι επικοινωνίας				
ερωτήματα				
έκφραση συναισθημάτων				
προσφώνηση				
υπογραφή				
τόπος				
χρόνος				

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση www.tagxedo.com και κάντε κλικ στη λέξη που δείχνει το βέλος:

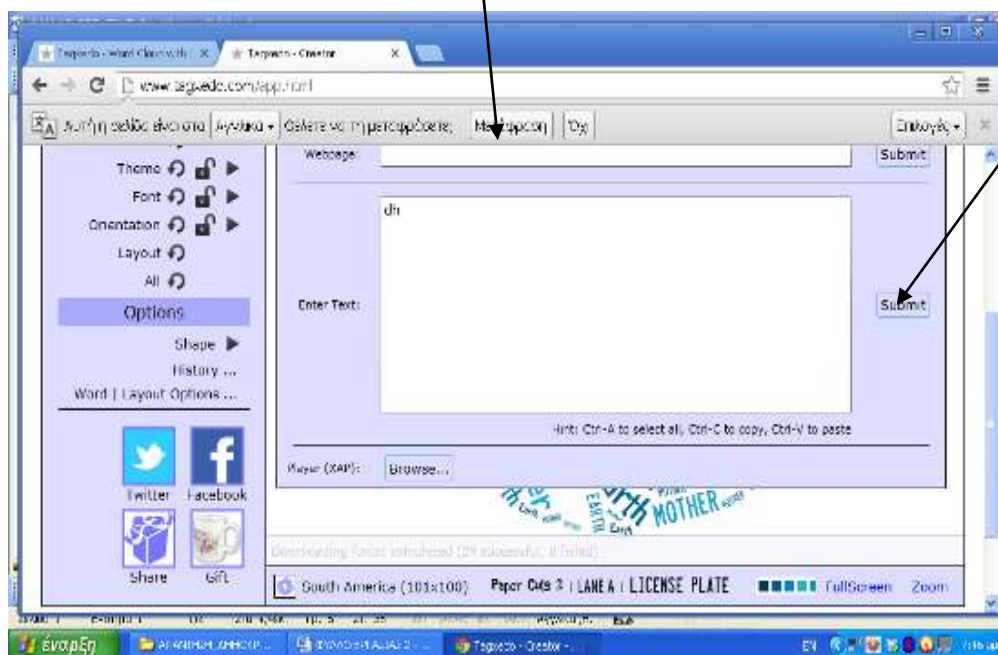

Κάντε κλικ στη λέξη που δείχνει το βέλος:

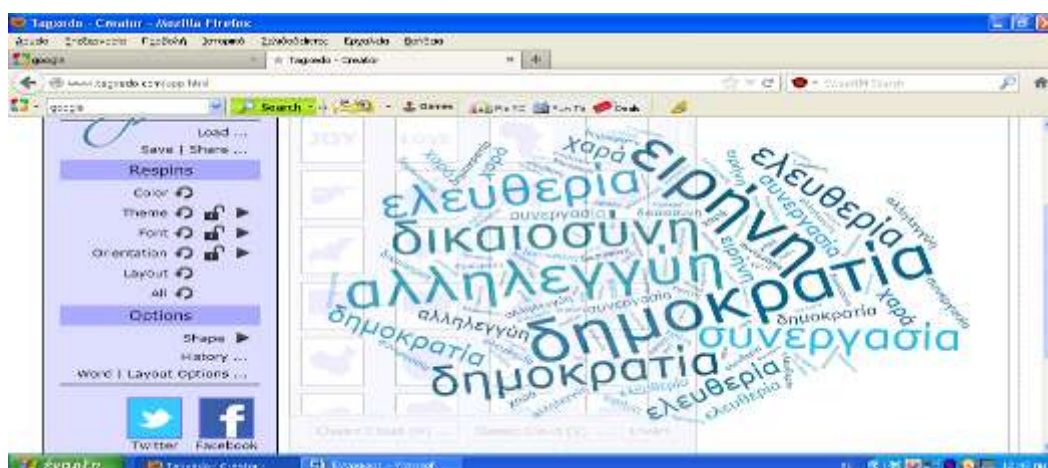
Εισάγετε την πρόταση ή τη λέξη στο πλαίσιο πληκτρολογώντας ανάλογα και πατήστε τη λέξη που δείχνει το βέλος

Εμφανίζεται στην οθόνη σας το σύννεφο το οποίο μπορεί να αλλάξει σχήμα, χρώμα δοκιμάζοντας τα κουμπιά στη στήλη αριστερά

ΠΡΟΣΟΧΗ! ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΕΤΕ ΝΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΑΣ ΟΤΑΝ ΣΥΜΦΩΝΗΣΕΤΕ ΟΤΙ ΣΑΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Καλή επιτυχία!!

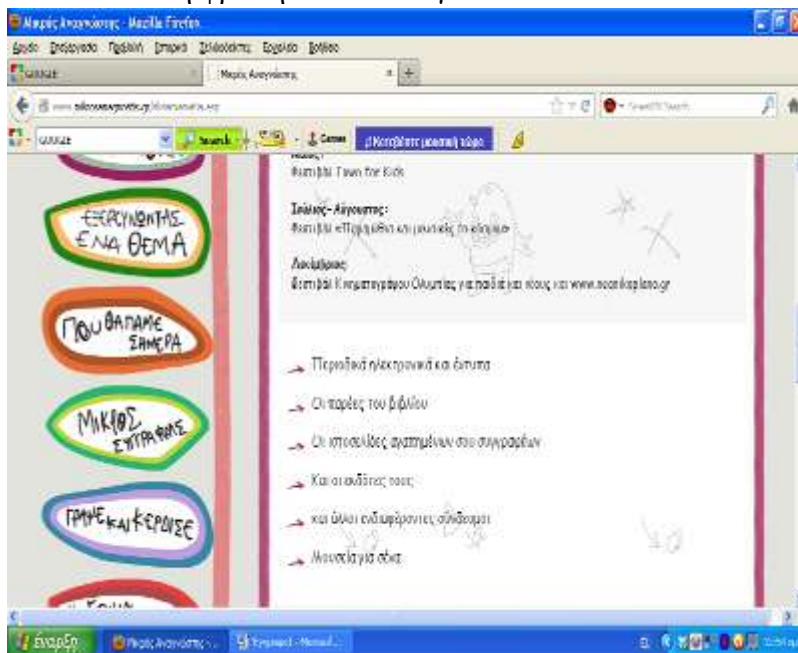

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ Γ΄

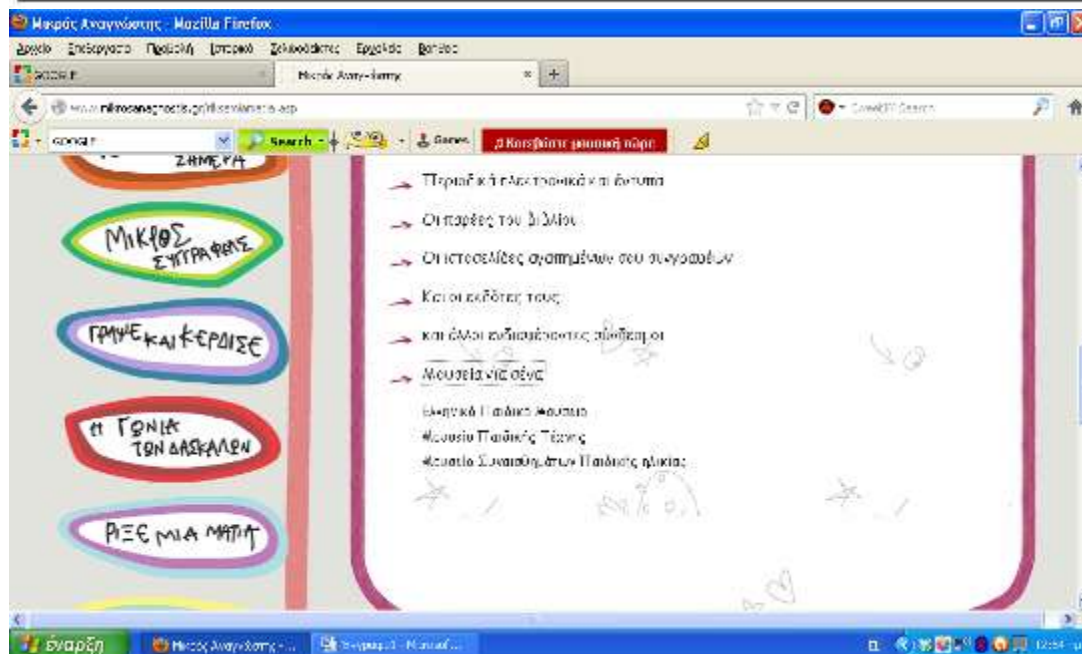
Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση www.mikrosanagnostis.gr και κάνε κλικ στη φράση «Ρίξε μια ματιά»

Κάνε κλικ στη φράση «Μουσεία για σένα»

Το Μουσείο Παιδικής Τέχνης σε περιμένει να το επισκεφτείς αν κάνεις κλικ στο όνομά του:

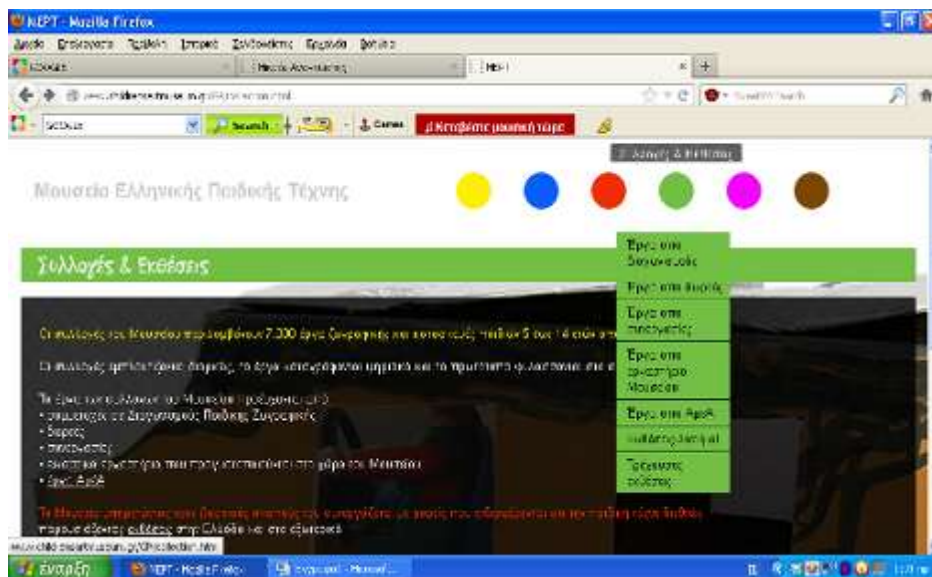

Μάθε περισσότερα για το Μουσείο αυτό διαβάζοντας τις σχετικές πληροφορίες στην παρακάτω οθόνη:

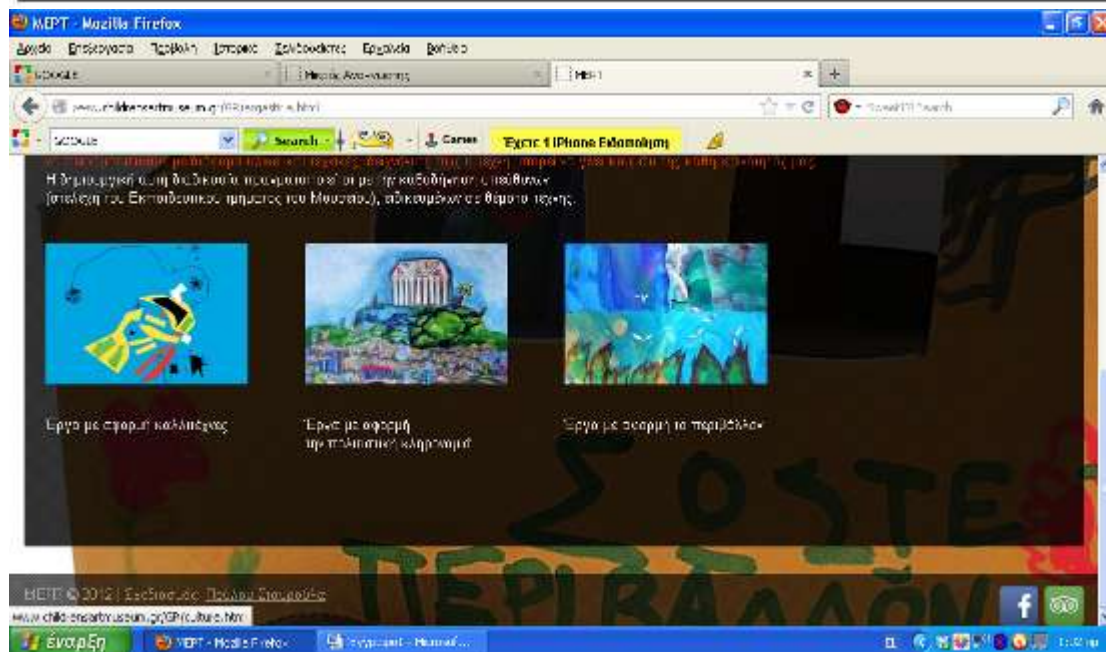

Αναζήτησε έργα στο μενού «συλλογές κι εκθέσεις»:

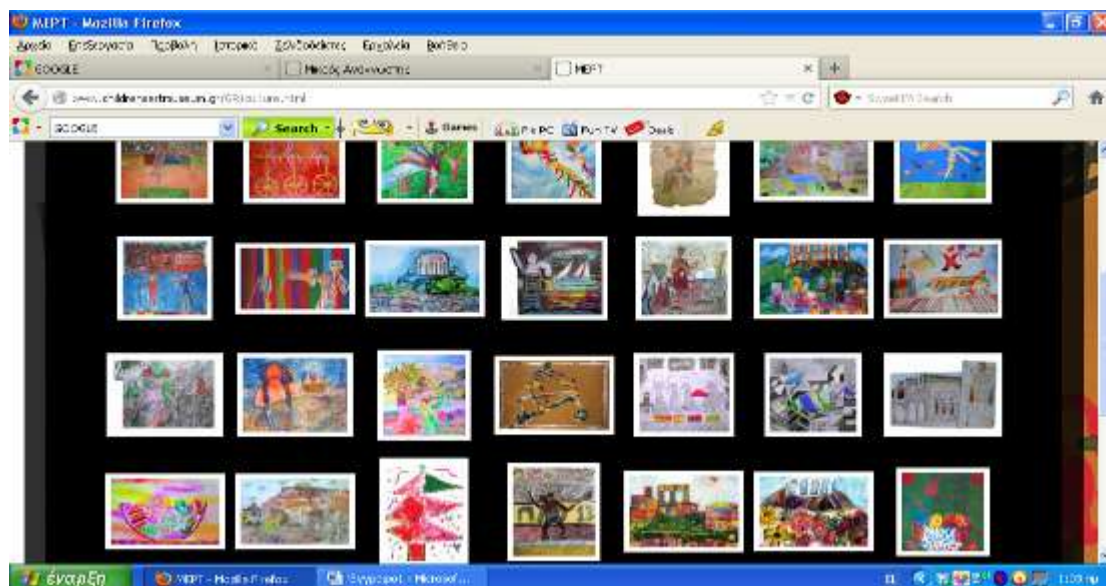

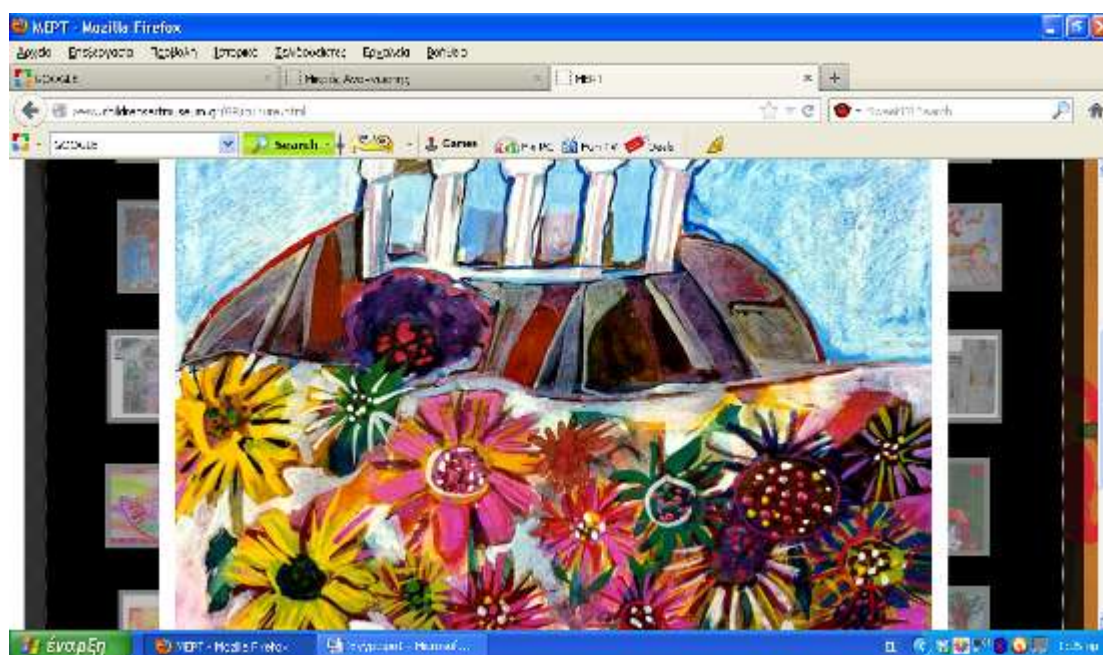
Επίλεξε το μενού «έργα από εργαστήρια μουσείου»

Διάλεξε την κατηγορία: «Πολιτιστική κληρονομιά»

Απόλαυσέ τα όλα μαζί στην παρακάτω οθόνη: Κάνοντας κλικ στο καθένα από αυτά μπορείς να το απολαύσεις σε μεγέθυνση.

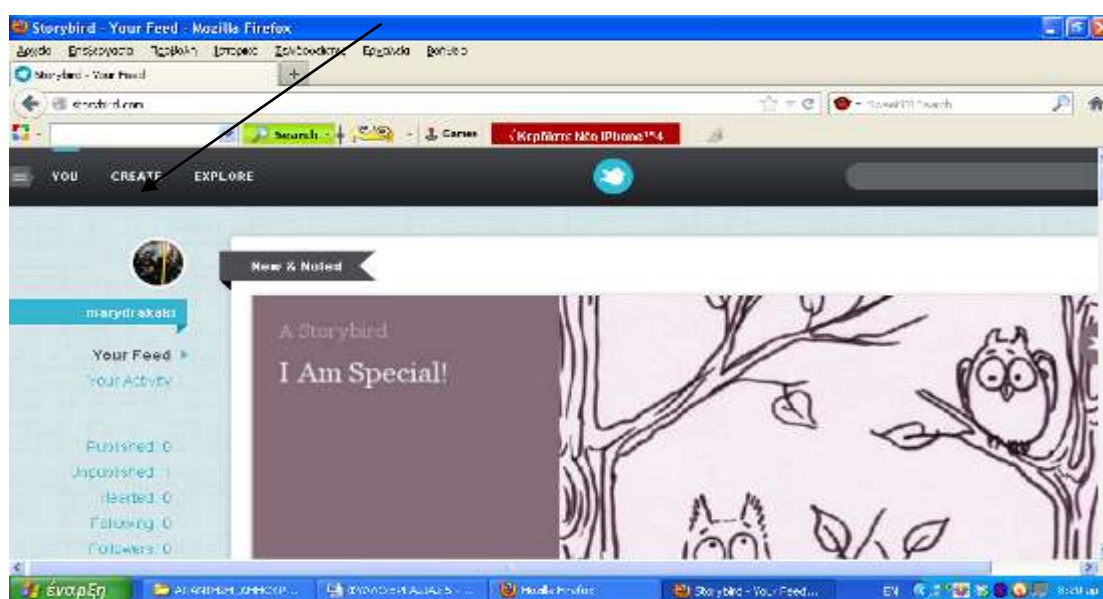

Καλή απόλαυση!

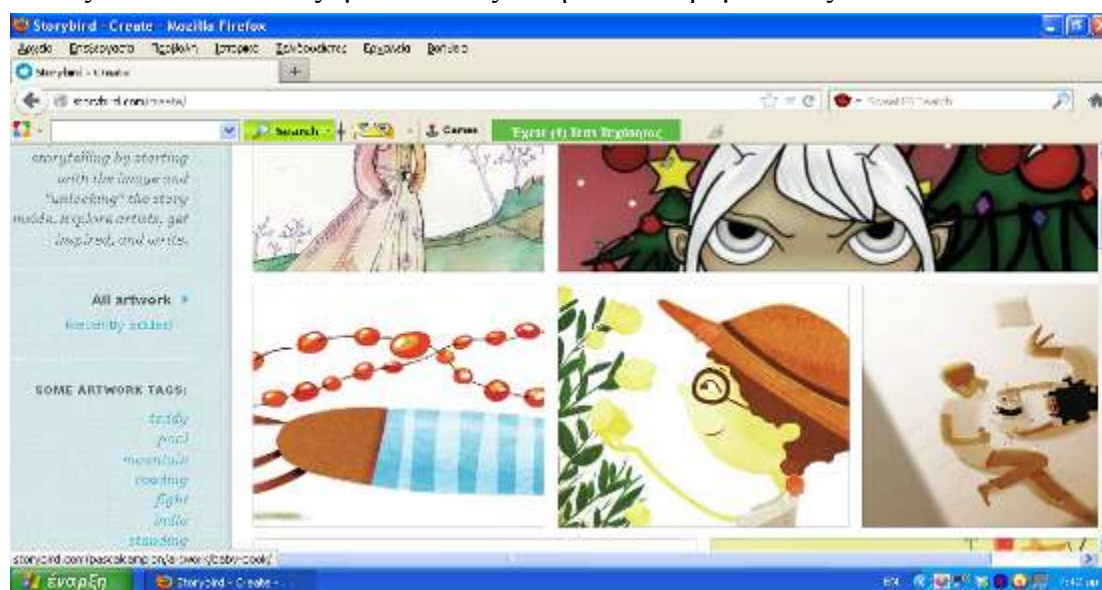

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ε΄

Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση της εφαρμογής www.storybird.com και κάντε κλικ στη λέξη που δείχνει το βέλος:

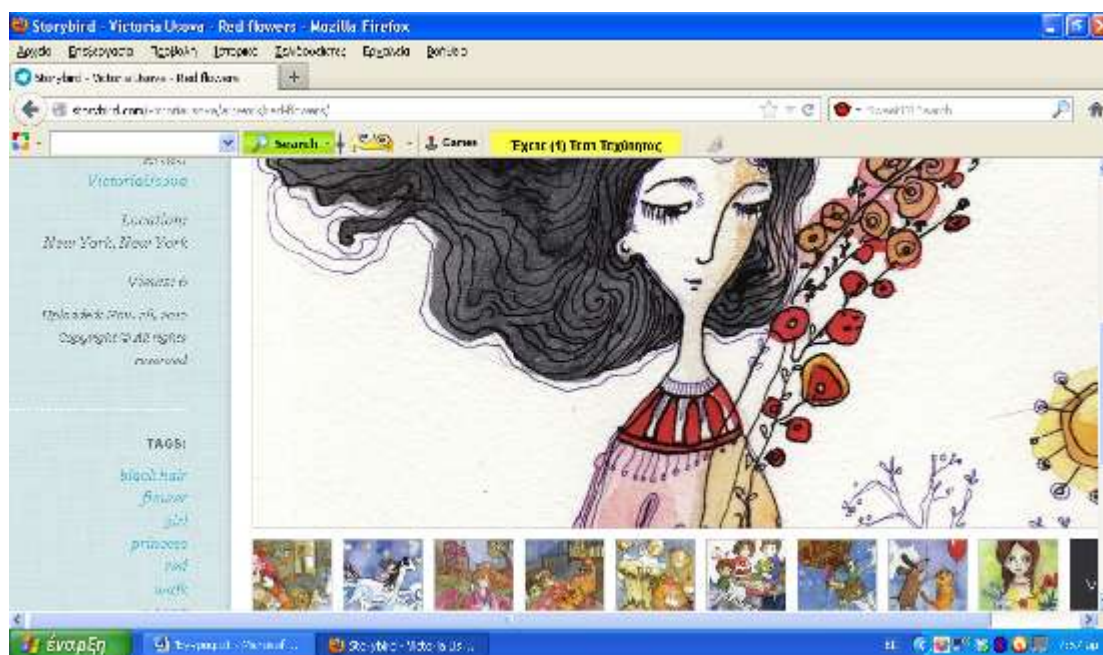

Διαλέξτε εικόνα που σας εμπνέει και ξεκινήστε το παραμύθι σας:

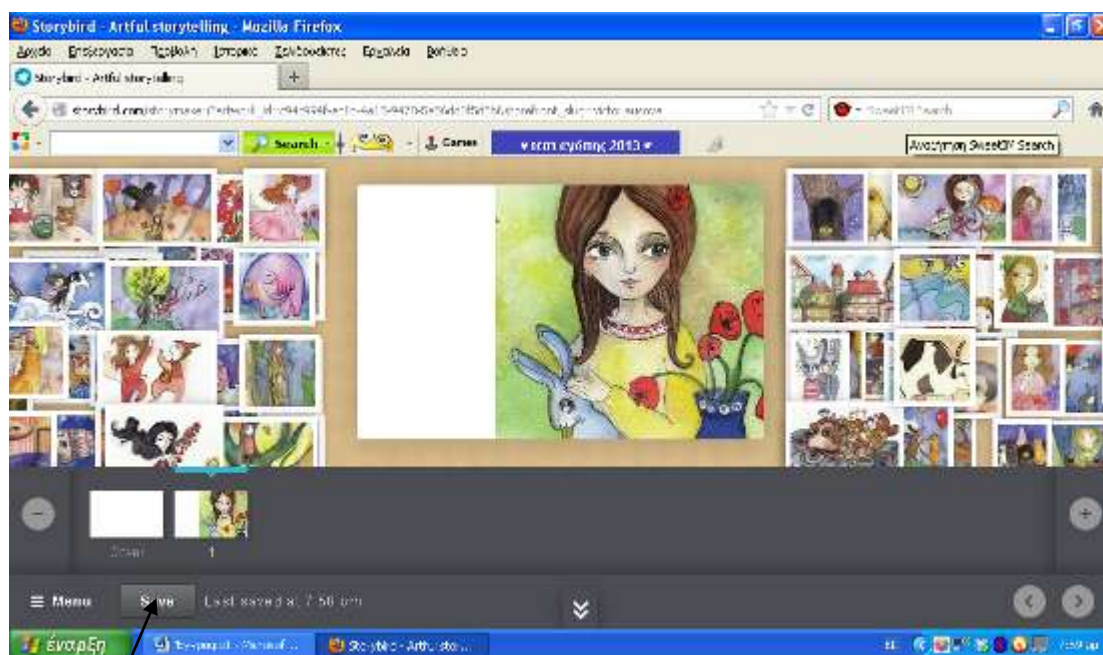

Στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζονται οι εικόνες που μπορείς να χρησιμοποιήσεις στην ιστορία σου. Εσύ θα αποφασίσεις σε ποια σειρά θα μπουν!

Σε όποια εικόνα κάνεις κλικ εμφανίζεται στην οθόνη σου με την κενή σελίδα δίπλα της που μπορείς να γράψεις:

Μην ξεχνάς να αποθηκεύεις αυτά που γράφεις κάνοντας κλικ εκεί που δείχνει το βέλος:

ΚΑΛΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ!

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤ΄
(ΟΜΑΔΑΣ: ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ)

Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση www.snhell.gr

Επιλέξτε από τη στήλη αριστερά «Ανθολόγιο αναagnώσεων»

Οι λογοτέχνες εμφανίζονται με αλφαβητική σειρά:

Επιλέξτε «Ρίτσος Γιάννης»

Επιλέξτε τώρα το έργο του «Ρωμοσύνη»

Φύλλα δραστηριοτήτων που δημιουργήθηκαν από τον εφαρμοστή του σεναρίου:

Φύλλο δραστηριοτήτων α': ΕΞΕΡΕΥΝΩ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΕΠΟΧΗ

Ένας νέος βρίσκει τυχαία ξεχασμένα γράμματα. Παρακολουθώντας την [ταινία](#), προσπάθησε να «ξεκλειδώσει» τα μηνύματά της με τη βοήθεια του παρακάτω φύλλου εργασίας.

Ποιος έγραψε τα γράμματα;	
Σε ποιον απευθύνονται;	
Γιατί γράφονται αυτές οι επιστολές;	
Σε ποια εποχή αναφέρονται; (Πότε;)	
Πόσες επιστολές διαβάζει ο πρωταγωνιστής;	

Στον παρακάτω πίνακα γράψε σε κάθε στήλη τις πληροφορίες που ζητούνται:

Ημερομηνία επιστολής	Πού βρίσκεται; Τι λέει με λίγα λόγια;	Τι νιώθει η συγγραφέας; γράψε λέξεις που
----------------------	--	---

		φανερώνουν τα συναισθήματά της.

Προσπάθησε να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις:

Τι ζητούσαν οι φοιτητές;

Τι καθεστώς υπήρχε τότε στην Ελλάδα;

Τι σκέφτεται για το μέλλον η συγγραφέας;

Τι ρωτάει στο τέλος τον παραλήπτη των επιστολών;

Πως θα ζωγράφιζες εσύ την παραπάνω ιστορία;

Φύλλο δραστηριοτήτων β΄

Γράφω μια επιστολή

Γράφω μια επιστολή-απάντηση στη Δήμητρα για να της εξηγήσω πως είναι τα πράγματα στην Ελλάδα, 40 χρόνια μετά τα γεγονότα του Πολυτεχνείου.

Θυμηθείτε πως η Δήμητρα έζησε τα γεγονότα, μας έγραψε γι' αυτά κι εμείς θα της γράψουμε ένα γράμμα – απάντηση. Μπορούμε να αναφέρουμε το πολίτευμά μας, την κατάσταση στη χώρα και τα συναισθήματά μας

(Μπορείτε να δείτε ξανά την ταινία με τις επιστολές στη διεύθυνση: <http://mathitis2-0.wikispaces.com/> κι επιλέγουμε από το δεξιά μενού «Πολυτεχνείο»)

Λίγες συνδετικές λέξεις για το κείμενό σας.

Η προσφώνηση:

Αγαπημένη μου *μητέρα*,

Αγαπητέ *Γιώργο*,

Μαρία μου,

Αξιότιμε κύριε,

Κύριε Διευθυντή,

Έντιμε κύριε Διευθυντή,

Για να αρχίσω...

- Αρχικά
- Πρώτα απ' όλα

Η επιφώνηση: (ανάλογη με την προσφώνηση)

Με αγάπη / με πολλή αγάπη

Με εκτίμηση

Με σεβασμό

Μετά τιμής

Φιλικά

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Για να δηλώσω αντίθεση...

- Αλλά,
- Από την άλλη,
- Αντίθετα,
- Όμως

Για να προσθέσω κάτι...

- **Επιπλέον,**
- **Ακόμα,**
- **Επίσης,**
- **Επιπρόσθετα,**

Για να δηλώσω βεβαιότητα...

- **Σίγουρα,**
- **Πράγματι,**

Για να καταλήξω σε συμπέρασμα,

- **Έτσι,**
- **Συμπερασματικά,**
- **Επομένως,**

Για να δώσω εξήγηση...

- **Δηλαδή,**
- **Λοιπόν,**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πειραιάς,-2013

Αξιότιμη Δήμητρα,

Σας γράφω για

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Με εκτίμηση

.....

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί με μεγαλύτερη διάρκεια και περισσότερους βαθμούς ελευθερίας με προσαρμοσμένα φύλλα δραστηριοτήτων σε χώρους πολιτισμικής αναφοράς (πινακοθήκη, ιστορικό αρχείο, δημοτική βιβλιοθήκη κλπ). Συγκεκριμένα, οι επισκέψεις σε ιστότοπους μπορούν να αντικατασταθούν με επισκέψεις σε χώρους πολιτισμικής αναφοράς που ο εκπαιδευτικός θα κρίνει ότι έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν τα ερεθίσματα εκείνα και τις πηγές που θα ενισχύσουν τους μαθητές να διαμορφώσουν με βάση την απάντηση στην επιστολή που έχουν επιλέξει το πολυαισθητηριακό παραγόμενο τους.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο κρίθηκε από τον εφαρμοστή του ιδιαίτερα απαιτητικό για το επίπεδο της τάξης που εφαρμόστηκε. Για τον λόγο αυτό, έγιναν κάποιες προσαρμογές. Για να διευκολυνθούν οι ομάδες δημιουργήθηκε το [wiki της τάξης μας](#) και τοποθετήθηκε στη γραμμή των σελιδοδεικτών. Έτσι οι ομάδες είχαν εύκολη και γρήγορη πρόσβαση σε όλες τις απαιτούμενες δραστηριότητες του σεναρίου. Άρεσε ιδιαίτερα το ύφος του και η επιλογή των «παρουσιαστών» από το περιβάλλον του voki. Η ταινία «[Γράμματα στο μέλλον](#)» πέτυχε να κεντρίσει το ενδιαφέρον των μαθητών και κρίνεται πολύ επιτυχημένη η επιλογή της για την απόδοση των γεγονότων του Πολυτεχνείου. Για να αντιληφθούν καλύτερα τα γεγονότα, κρίθηκε σκόπιμο από τον εφαρμοστή του σεναρίου να δοθεί ένα παραπάνω [φύλλο εργασίας](#) έτσι ώστε να αποκωδικοποιηθούν καλύτερα τα μηνύματά της.

Η εργασία των ομάδων ήταν ιδιαίτερα απαιτητική. Ο δάσκαλος έπρεπε να εξηγεί και να βοηθάει συνεχώς την κάθε ομάδα. Βοήθησε πολύ το γεγονός πως οι οδηγίες και τα φύλλα εργασίας ήταν εύκολα διαθέσιμα στο wiki, οι μαθητές

μπορούσαν να διαβάσουν πολλές φορές τις οδηγίες, συζητήθηκε σε κάθε ομάδα το πλάνο εργασίας, αλλά πολλά από τα καλλιτεχνικά μηνύματα δεν μπόρεσαν να γίνουν αντιληπτά: Η ομάδα των σύγχρονων ζωγράφων δεν έδειξε να αντιλαμβάνεται τα μηνύματα του Γαΐτη, όπως και η ομάδα των ποιητών δυσκολεύτηκε στο ποίημα του Ρίτσου. Οι μικροί ζωγράφοι στάθηκαν άτυχοι στην αποστολή τους διότι δεν ήταν διαθέσιμη η ιστοσελίδα του Μουσείου παιδικής τέχνης. Για τον λόγο αυτό αναζήτησαν μέσω της μηχανής αναζήτησης google παιδικές ζωγραφικές με θέμα το Πολυτεχνείο. Η ομάδα των μουσικών δυσκολεύτηκε στην κατανόηση των μηνυμάτων της μελωδίας της ευτυχίας. Οι εικονογράφοι ήταν η ομάδα που δούλεψε με πιο πολύ ενθουσιασμό, άρεσε πολύ το περιβάλλον του storybird, σε σημείο που τους κέρδισε το περιβάλλον και χάθηκε ο βασικός στόχος της αφήγησης. Βελτιώθηκε η αφήγησή τους αμέσως μετά την παρουσίαση στην ολομέλεια και την αναπροσαρμογή της. Το μεγαλύτερο πρόβλημα της ομάδας –όπως και των υπολοίπων– ήταν η πληκτρολόγηση. Χρειάζονταν αρκετό χρόνο για να γράψουν, άλλωστε δεν είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση του πληκτρολογίου.

Στα φύλλα δραστηριοτήτων έγιναν μικρές αλλαγές εκεί που χρειάστηκε. Π.χ. στο μουσείο της παιδικής τέχνης είχε αλλάξει το μενού για να βρούμε την «Πολιτιστική κληρονομιά» και χρειάστηκε να τροποποιηθεί. Δυστυχώς όμως η σελίδα δεν ήταν διαθέσιμη κατά τις ημέρες εφαρμογής του σεναρίου. Τα εργαλεία που χρησιμοποίησαν οι ομάδες για την παρουσίασή τους δεν τους δυσκόλεψαν.

Ο επικοινωνιακός χαρακτήρας της επιστολής κέρδισε το ενδιαφέρον των παιδιών. Άρεσε ιδιαίτερα το γεγονός πως θα έγραφαν σε κάποιον παραλήπτη ο οποίος ήταν εκτός των χωροχρονικών ορίων της τάξης τους, μολονότι ο παραλήπτης αυτός ήταν ένα φανταστικό πρόσωπο από το παρελθόν. Φάνηκε να ευχαριστιούνται τη συνεργασία με τους γονείς τους και την παρουσίαση της επιστολής στους συμμαθητές τους, με ελάχιστες βέβαια εξαιρέσεις.

Για την αξιολόγηση αξιοποιήθηκε το λογισμικό inspiration αντί του CMAPS TOOLS που είχε προταθεί από τη συντάκτρια διότι οι μαθητές γνώριζαν καλύτερα

του πρώτο. Οι λέξεις-έννοιες που αναδύθηκαν στο inspiration αξιοποιήθηκαν για να φτιάξουμε μια [εικονογραφημένη ιστορία](#) με θέμα τη ‘Δημοκρατία και τους φίλους της’, αξιοποιώντας το περιβάλλον του storybird.

Τέλος, η παρουσίαση δεν έγινε στη γιορτή διότι η ίδια τάξη παρουσίασε τη δουλειά της την 28η Οκτωβρίου στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχετικού σεναρίου και προτιμήθηκε η δουλειά να ανέβει στο [wiki](#) και στην [ιστοσελίδα του σχολείου μας](#).

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βοσνιάδου, Σ. 2006. *Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές. Προοπτικές, προβλήματα και προτάσεις για την αποτελεσματικότερη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Βαλκάνος, Ν., Γ. Βοζίκας & Δ. Κουτσούγερας. 2006. *Οδηγός Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Α΄Β΄Γ Γυμνασίου*, Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΥΠΕΠΘ/ΠΙ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.

Δρακάκη, Μ. 2008. Εργαλεία έμπνευσης για έναν έξυπνο ...τύπο. *Μουσειοσκευή του Μουσείου Σχολικής Ζωής*, Σύλλογος Φίλων του Μουσείου, Χανιά, εκδ. NEXTSTEP.

Ιντζίδης Ε., Α. Παπαδόπουλος, Α. Σιούτης & Αι. Τικτοπούλου. 2007. *Τα απίθανα μολύβια, Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού*, Βιβλίο Δασκάλου Μεθοδολογικές οδηγίες. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ/ΠΙ, ΟΕΔΒ.

Κασιμάτη, Κ., Σ. Φερεντίνος & Χ. Καλλιγιάς. 2002. *Εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πρακτική. Νέες τεχνολογίες και εκπαιδευτικοί*. Μέντορας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2000. *Γλωσσική αγωγή και διαδίκτυο: δυνατότητες και περιορισμοί*. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Κουτσογιάννης, Δ. 2005. Η πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας ως εργαλείο για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Στο *Εικόνα και Παιδί (Πρακτικά Συνεδρίου)*, επιμ. Ουρανία Σέμογλου, 621 – 632. . Θεσσαλονίκη:.

Κουτσογιάννης, Δ. 2001. Γλωσσική αγωγή: Νέες Τεχνολογίες. *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*, επιμ. Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδοροπούλου, 275-280. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κόμης, Β. 2004. *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές χρήσεις των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Ντίνας, Κ. 2004. Γραμματισμός-Πολυγραμματισμοί και διαπολιτισμική γλωσσική διδασκαλία. Στο *Πρακτικά του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Πάτρας: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*, επιμ. Π. Γεωργογιάννης, 193-206. Πάτρα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

ΥΠΕΠΘ/ΠΙ. 2008. *Πρόγραμμα Επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικό Λογισμικό, Κλάδος: Δάσκαλοι ΠΙΕ 70*, Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» Πράξη: « Ολοκληρωμένη Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία», Υπόεργο 2: «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για τη βέλτιστη αξιοποίηση των ΤΠΕ και των εκπαιδευτικών λογισμικών», Αθήνα.

Χατζησαββίδης, Σ. 2005. Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: Νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, επιμ. Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος, 39-52. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζησαββίδης, Σ. 2003. Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών. *Φιλολόγος* 113, 405-414.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

.....